

УДК 378:02:001.89/895

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2018.133934>

Олександра Кухтяк, здобувач кафедри педагогіки і соціального управління
Національного університету "Львівська політехніка"

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

У статті теоретично обґрунтовано інноваційні підходи до створення науково-методичного забезпечення професійної підготовки фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи. Здійснено аналіз компетентнісного підходу як засобу окреслення змісту професійної підготовки майбутніх фахівців. Обґрунтовано доцільність застосування діяльнісного підходу, як методичної основи для організації засвоєння змісту професійної підготовки. Досліджено педагогічні впливи в станах нестійкості педагогічного процесу з позицій синергетики. Розглянуто застосування синергетичного підходу до професійної підготовки фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справ, що дозволяє краще зрозуміти закономірності розвитку відкритих, нелінійних живих систем.

Ключові слова: інноваційні підходи; компетентнісний; діяльнісний; синергетичний підхід; науково-методичне забезпечення; інформаційна, бібліотечна та архівна справа.

Лім. 15.

Oleksandra Kukhtyak, Applicant of the Pedagogy and Social Administration Department
"Lviv Politechnic" National University

INNOVATIVE APPROACHES TO SCIENTIFIC-METHODIC PROVISION OF PROFESSIONAL PREPARATION OF FUTURE SPECIALISTS OF INFORMATION, LIBRARY AND ARCHIVE BUSINESS

Adoption of the standard of higher education in Ukraine of the specialty 029 "Information, Library and Archival business" led to the need of finding the ways that would allow the educational process to form the subject of learning a set of competencies defined by the standard, which are currently determined by the final results of study in a higher educational institution.

In accordance with the requirements of the present, the professional training of future specialists in this field is characterized by multifunctionality, covering integrated in the specialty of the sphere of activity, which led to the expansion of both the theoretical and substantive and practical content of education.

Scientific and methodological support in the process of professional development of the future specialist reflects the content and methodological essence of learning and promotes the efficiency of its organization.

Creation of new scientific and methodological support in order to ensure qualitative training of future specialists initiates the consideration of different approaches for optimal solution of the tasks in accordance with the content of educational and professional training.

The article is devoted to substantiation of expediency of application of innovative approaches to the development and updating of scientific and methodical provision of the process of professional training of future experts of information, library and archives.

In the article theoretically substantiated the essence of innovative approaches, the use of which is appropriate by creating the scientific and methodological support of the professional training of specialists in information, library and archives. The analysis of the competence approach as a means of outlining the content of the professional training of future specialists is carried out. The expediency of application of the activity approach as a methodical basis for the organization of mastering the content of vocational training is substantiated. The pedagogical influences in the conditions of the unstable pedagogical process from the positions of synergetics are investigated. The application of synergetic approach to professional training of information, library and archives specialists is considered, which allows better understand the laws of development of open, nonlinear living systems.

Keywords: innovative approaches; an approach; competency; an activity; synergetic; scientific and methodological support; informational; library and archival business.

Постановка проблеми дослідження.
Науково-методичне забезпечення в процесі професійного становлення майбутнього фахівця відображає змістову й

методичну сутність навчання та сприяє підвищенню ефективності його організації. Протягом останніх років накопичено позитивний досвід розробки науково-методичного забезпечення

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

навчальних закладів, однак стрімкі зміни сучасного суспільства і техніки вимагають його постійного оновлення та переструктурування. Виникає потреба переосмислення й оновлення науково-методичного забезпечення навчального процесу.

Якісне оновлення науково-методичного забезпечення можливе лише за умови застосування інноваційних наукових підходів, на основі яких можливе створення науково-методичного забезпечення, застосування якого було б доцільним, адекватним специфіці процесу професійної підготовки фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи та відповідало б своєму функціональному призначенню.

Питаннями інноваційних наукових підходів займалися: Г. Атанов, Л. Буєва, Б. Герушинський, М. Ігнат'єва, А. Хуторський (діяльнісним); О. Дубасенюк, С. Гончаренко, І. Драч, Ю. Рашкевич (компетентісним); К. Болдуїн, Г. Хажен, М. Максимова, Е. Князева, В. Лутай, С. Повещенко (синергетичним) та ін. Водночас, проблема науково-методичного забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи в контексті сучасних інноваційних підходів не була предметом спеціального дослідження, що зумовило тематику пропонованої статті.

Метою статті є обґрунтування доцільності застосування низки інноваційних підходів до розроблення та оновлення науково-методичного забезпечення процесу професійної підготовки майбутніх фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Виклад основного матеріалу. Професійна підготовка майбутніх фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи характеризується поліфункціональністю, охоплюючи інтегровані в спеціальності сфери діяльності, що зумовило розширення як теоретичного так і предметно-практичного обсягу змісту освіти.

Опанування теоретичним змістом полягає у вивченні закономірностей функціонування інформаційних та документних систем установ; технології управління інформаційними, архівними та бібліотечними ресурсами. Практична складова визначається необхідністю в оволодінні для застосування на практиці методами та технологіями інформаційної, бібліотечної та архівної діяльності; методами та технологіями формування та організації використання інформаційних, бібліотечних та архівних ресурсів, управління документальними процесами, аналітико-синтетичного опрацювання інформації, комплексним аналізом діяльності документно-інформаційної установи [9].

Важливим аспектом професійної підготовки є діяльнісний підхід як основа для побудови змісту професійної підготовки. Зміст професійної підготовки студентів повинен відповідати змісту професійної діяльності й бути спрямований на уміння функціонування у процесі професійної діяльності, забезпечення відпрацювання навичок застосування фахових знань та умінь.

Принциповим положенням діяльнісного підходу є те, що психіка людини нерозривно пов'язана з її діяльністю і діяльністю зумовлена. При цьому діяльність розуміється, як навмисна активність людини, що виявляється у процесі її взаємодії з навколишнім світом і полягає у вирішенні життєво важливих завдань, які визначають існування і розвиток людини [1]. Відтак таке поняття, як спосіб діяльності, забезпечує розвиток здібностей особистості, що дозволяють їй самостійно будувати, перетворювати власну життєдіяльність, бути її суб'єктом, включатися в існуючі і творити нові види діяльності і форми спілкування [8]. А. Хуторський діяльнісний зміст освіти вважає компонентом змісту освіти (він містить спосіб діяльності, техніки і технології, ключові компетентності й інші процедури, які слід опанувати), так і компонентом особистісно орієнтованого змісту освіти, який включає види, форми і способи діяльності, застосовувані освітні технології [14]. Зміст (навчання, знання, освіта) дотепер практично не використовується для позначення дії і трактується не більш, ніж як "навчальний матеріал" чи "наповнення" [8]. Сутність діяльнісного змісту освіти полягає у розв'язанні суперечностей між предметним змістом і формою навчання. Освоєння системи наукових знань про світ на основі принципу сходження від абстрактного до конкретного вимагає формування не тільки теоретичного мислення, але і головним чином теоретичної свідомості [6]; оволодіння діяльним змістом приводить до зміни студента як суб'єкта діяльності, а елементарною одиницею діяльнісного змісту навчання є спосіб (принцип) діяльності.

Виходячи з необхідності, в процесі навчально-пізнавальної діяльності забезпечити формування практичної складової змісту професійної освіти, власне діяльність є тим фактором, що сприятиме формуванню необхідним вмінь, які визначені Стандартом вищої освіти України спеціальності Інформаційна, бібліотечна та архівна справа [9] та чітко розподілені освітньо-професійною програмою спеціальності [10] за групами компонентів (дисциплін) в яких передбачено їх формування.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

Так наприклад, в межах вивчення дисципліни “Діловодство” визначено освітньо-професійною програмою [10] перелік необхідних компетентностей, а саме: здатність вирішувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів інформаційної, бібліотечної та архівної справи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; знання та розуміння предметної області та розуміння фаху; уміння працювати в команді; уміння використовувати Інтернет-ресурси для вирішення експериментальних, практичних і прогностичних завдань у галузі професійної діяльності; уміння відстежувати тенденції розвитку предметної сфери шляхом аналізу документних інформаційних потоків та масивів; уміння працювати з сучасними операційними системами сімейства Windows та Unix; уміння аналізувати закономірності функціонування документопотоків та масивів даних; уміння створювати чітку, стислу та точну управлінську документацію відповідно до чинних стандартів; уміння застосовувати технології та процедури інформаційного згортання документів; уміння обстежувати, планувати та створювати організаційні структури управління відповідно до потреб інформаційно-документної діяльності; володіння технологіями електронного урядування та електронного документообігу; уміння застосовувати комп’ютерні технології у галузі професійної діяльності.

Для професійної діяльності суттєве значення мають уміння – освоєний людиною комплексний спосіб гнучкого і успішного виконання якоїсь дії в нестандартних, незвичайних, різноманітних ситуаціях.

Формування кожного вміння є особливо важливим для формування компетентності, адже без вміння діяти, не можна набути здатності виконувати професійні завдання. Так, серед показників сформованості професійної компетентності фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи, визначених освітньо-професійною програмою спеціальності [10] є здатність створювати чітку, стислу та точну управлінську документацію відповідно до нормативних вимог. Змістовий аспект формування вказаної компетентності передбачає набуття суб’єктом навчання необхідних умінь для виконання цього завдання, серед яких:

- вміння аналізу та синтезу інформації про управлінську діяльність;
- вміння приймати рішення щодо форми та

структури документа адекватного управлінській діяльності;

- здійснювати належним чином інформаційне наповнення документа;
- застосовувати знання нормативних документів в процесі документування;
- дотримуватися вимог офіційно-ділового стилю.

У професійній діяльності майбутніх фахівців уміння відіграють особливу роль, тому їх формування обов’язково повинно бути передбачене у змісті навчання.

Застосування методології діяльнісного підходу в процесі професійної підготовки фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи є засобом відтворення в навчальному процесі об’єктивної реальності складових професійної дійсності, завдяки якій можна навчитись професійно діяти, знати тонкощі виконання, вміти розв’язувати складні спеціалізовані завдання, самостійно працювати та приймати рішення, здійснювати оцінювання та забезпечувати якість виконуваних завдань, тобто сформувані ті необхідні якості, які засвідчать готовності фахівця до виконання професійних обов’язків.

Нині діяльнісний підхід тісно пов’язаний з підходом компетентнісним, який “з локальної педагогічної теорії поступово перетворився на суспільно значуще явище” [11, 34] і “став ключовим методологічним інструментом до підготовки майбутніх фахівців, який дозволяє по іншому будувати цілі і зміст освіти, визначати результати навчання, підвищує системність професійної підготовки випускників, їх готовність успішно вирішувати основні завдання професійної та соціальної діяльності” [4, 4]. На думку Г. Селевко, “компетентнісний підхід означає поступову переорієнтацію домінуючої освітньої парадигми з переважаючою трансляцією знань, формуванням навичок на створення умов для оволодіння комплексом компетенцій, які означають потенціал, здатність випускника до виживання і стійкої життєдіяльності в умовах сучасного соціально-політичного, ринково-економічного, інформаційно і комунікаційно насиченого простору” [13, 138].

Ключовим поняттям цього підходу є професійна компетентність “як якість особистості майбутнього фахівця, що характеризує рівень його інтеграції у середовище професійної діяльності, як і у різні соціальні середовища” [5,99]. Тому професійна компетентність тлумачиться дослідниками як здатність до виконання спеціалістом своєї діяльності, що передбачає глибокі знання явищ та предметів, вільне

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

володіння змістом власної праці (професійна функція), а також відповідність професійно важливих якостей особистості вимогам певного виду діяльності.

Компетентністю спеціаліста інформаційної, бібліотечної та архівної справи можна вважати сукупність набутих в процесі навчання знань, умінь, навиків, професійно значущих якостей, які суб'єкт навчання здатен проявити в результаті виконання професійних завдань, що засвідчить його готовність до функціонування в професійному середовищі.

Синергетичний підхід застосовується в педагогіці для розв'язання "дидактичних проблем адаптації ідей у змісті освіти, як методологічної основи педагогічних досліджень, у моделюванні та прогнозуванні розвитку освітніх систем і управління навчально-виховним процесом" [7, 167].

Освітня система з погляду теорії синергетики належить до соціальної, складної, нелінійної і відкритої. Тобто характеристики, які притаманні для цього класу систем, належать і до освітньої системи. Тому не враховувати їх неможна, якщо метою є побудова продуктивної цілісної системи. Система природи також складна, з безліччю елементів, які не всі, на перший погляд, пов'язані між собою [2]. Між тим, саме чинники зв'язку, зорієнтовані на управляючі параметри (параметри порядку), сприяють тому, що всі елементи природи існують в гармонії і запобігають утворенню ентропії.

Перехід від хаосу до порядку в синергетиці здійснюється саме через аттрактор. У соціогуманітарній сфері властивості аттрактора проявляються у виді еволюціонування до деякого інваріанта. Виділення аттрактора в ролі концепту сучасної синергетики пов'язане з його системою функцією, що концентрує сукупність системних характеристик, і, водночас, є інноваційним утворенням. Тому аттрактор виступає як система інновація, визначений результат кооперативних взаємодій елементів системи та синтезу системних якостей. Незважаючи на значні можливості еволюційних шляхів, структур-аттракторів, багато з них залишаються нереалізованими, не проявлені. Зокрема, ці можливості не можуть бути актуалізовані у певному середовищі з відповідними власними параметрами, тому низка можливих форм організації, структур-аттракторів залишається існувати в не проявленому, прихованому вигляді [12].

Синергетика розглядає нестійкий стан педагогічного процесу як передумову порушення старих його структур й виникнення нових

дисипативних структур педагогічного процесу. Саме нестійкість має "розхитати" старі стійкі структури педагогічного процесу й створити можливості для виникнення нових більш прогресивних структур. У стані нестійкості навіть незначні впливи можуть суттєво змінити перебіг педагогічного процесу. Тому педагогічні впливи в станах нестійкості педагогічного процесу повинні бути особливо вираженими й цілеспрямованими [3, 56]. На нестійких етапах педагогічний процес як система під дією випадкових (а не цілеспрямованих) впливів може суттєво змінитися і його розвиток може піти непередбаченим шляхом.

У реальності педагогічний процес знаходиться переважно в стійкому, або переважно в нестійкому станах, які у процесі розвитку педагогічного процесу переходять один в один. З погляду синергетики невизначеність у педагогічному процесі є природною, а не прикритим і тимчасовим непорозумінням. З позицій традиційно-консервативної парадигми педагогічний процес розвивається за законами класичної науки, коли загальні закономірності перебігу й розвитку педагогічного процесу домінують над випадково-хаотичними виявленнями в ньому. Особливо самоорганізація має значне місце в нестійких станах педагогічного процесу [3]. Тоді управління педагогічним процесом в уявленнях синергетики здійснюється й через самоорганізацію, а не тільки через прямі впливи.

Вибір системою подальшого шляху розвитку в більшості випадків залежить від випадкових чинників, причому може відбуватися як руйнування системи, приведення її до хаотичного стану, так і перехід на нову гілку еволюції. Але випадковість все-таки не є довільністю. Реалізується саме інший з можливих шляхів, інший спектр рішень. До цього висновку прийшли при дослідженні за допомогою комп'ютера процесів із загостренням [15].

Критичний стан, який "переживає" система, полягає в тому, що в даний момент часу неможливо передбачити її подальший розвиток. З погляду математики це означає, що рівняння, яке описує такі процеси, має не одне, а кілька рішень, найчастіше – цілий спектр можливих рішень. "Вибір" системою подальшого шляху розвитку здебільшого залежить від випадкових чинників, причому може відбуватися як руйнування системи, приведення її до хаотичного стану, так і перехід на нову гілку еволюції. Але випадковість все-таки не є довільністю. Реалізується саме один із можливих шляхів, один спектр рішень [7].

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

Процес професійної підготовки фахівця інформаційної, бібліотечної та архівної справи вбачається у необхідності сформувати суб'єкт навчання як інтелектуальну систему, що передбачає інтеграцію у структуру особистості необхідних змістових елементів, забезпечити їхнє впорядкування, встановити між ними зв'язок, та ініціювати утворення необхідних елементних конфігурацій прояв яких забезпечив би здатність діяти професійно.

Застосування синергетичного підходу до професійної підготовки фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи дозволяє сформувати розуміння закономірностей розвитку відкритих, нелінійних живих систем.

Власне за допомогою науково-методичного забезпечення процесу професійної підготовки створюється навчальне середовище, яке повинне засобами цілеспрямовано впливу забезпечити ефективне засвоєння змістових елементів системи професійної освіти, відстежувати можливі відхилення в системі накопичення знань від запланованих результатів, сприяти процесам самоорганізації та забезпечити вибір суб'єктом навчання оптимального шляху індивідуального розвитку з метою переходу на якісно новий рівень, рівень професіонала.

Висновки. Таким чином, кожен із досліджуваних нами підходів є безумовно актуальним для розроблення науково-методичного забезпечення професійної підготовки майбутнього фахівця інформаційної та бібліотечної справи. Компетентісний підхід окреслює зміст професійної підготовки. Діяльнісний підхід дозволяє створити професійне, практично-орієнтоване середовище, що ініціюватиме розвиток суб'єкта навчання у діяльнісній сфері. Застосування ж синергетичного підходу дає ключове розуміння необхідності впливу на педагогічний процес засобами науково-методичного забезпечення для досягнення запланованих результатів навчання, формування компетентності та структурно цілісної системи знань.

Подальші напрями дослідження полягатимуть в пошуках шляхів застосування визначених підходів до розробки науково-методичного забезпечення процесу професійної підготовки фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Атанов Г. Обґрунтування та сутність діяльнісного підходу до навчання / Г. Атанов // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2002. – № 3. – С. 85–94.

2. Буркова Л. В. Соціономічні професії: інноваційна підготовка фахівців у вищих навчальних закладах: монографія / Л. В. Буркова. – К, 2010. – 277 с.

3. Гончаренко С. Методологічні особливості наукових поглядів на педагогічний процес: від репродуктивної педагогіки до педагогіки творчості / С. Гончаренко, В. Кушнір // Педагогічна освіта і освіта дорослих Європейський вимір: Збірник наукових праць. – Київ-Хмельницький ПО ІОД -2008. – С.41–65.

4. Драч І. І. Компетентісний підхід як ключовий методологічний інструмент модернізації підготовки майбутніх викладачів вищої школи / І. І. Драч // Теорія та методика управління освітою. – 2011. – № 7. – С.47–56.

5. Дубасенюк О.А. Професійна педагогічна освіта: компетентісний підхід: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 412 с.

6. Дусавицький А. К. Развивающееся образование: теория и практика. Статьи. – Харьков, 2002. – С. 146.

7. Дутка Г. Фундаменталізація математичної освіти майбутніх економістів: монографія / Г. Дутка; наук. ред. д-р пед. наук, проф., чл. кор. АПН України М. І. Бурда. – Київ: УБС НБУ, 2007. – 577 с.

8. Ігнат'єва М. Деятельностное содержание образования: современная дискуссия / М. Ігнат'єва // Высшее образование в России. – 2003. – № 5. – С. 64–73.

9. 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа” (бакалавр): стандарт вищої освіти України. – К.: – 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/naukovometodichna-rada-ministerstva-osvitu>

10. 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа” (бакалавр): освітньо-професійна програма. – Нац. ун-т “Львівська політехніка”. – Львів, 2016. – 10 с.

11. Коляда М. Г. Виявлення функціональних компонентів професійних компетенцій майбутніх фахівців з інформаційної безпеки. / М. Г. Коляда // Проблеми освіти. 2011 – № 67. – С. 34.

12. Максимова М. В. Системообразующие концепты современной синергетики: автореф. дис. на соиск. ученой степ. канд. философ. наук: спец. 09.00.01. – Онтология и теория познания / М. В. Максимова. – Ростов-на-Дону, 2010. – 21 с.

13. Селевко Г. Компетентности и их классификация / Г. Селевко // Народное образование. – 2004. – № 4. – С. 138 – 143.

14. Хуторской А. В. Современная дидактика / А. В. Хуторской. – СПб.: Питер, 2001. – 544 с.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

15. Якубовски М. А. Математическое моделирование профессиональной деятельности учителя: монография / М. А. Якубовски. – Львов: Евросвит, 2003. – 428 с.

REFERENCES

1. Atanov, H. (2002). Obgruntuvannia ta sutnist diialnisnogo pidkhdodu do navchannia [Substantiation and essence of the activity approach to learning]. *Pedagogy and psychology of professional education*, no. 3, pp. 85–94. [in Ukrainian].

2. Burkova, L.V. (2010). *Sotsionomichni profesii: innovatsiina pidhotovka fakhivtsiv u vyshchyykh navchalnykh zakladakh: monohrafiia* [Socio-economic professions: innovative training of specialists in higher educational institutions: monograph]. Kyiv, 277 p. [in Ukrainian].

3. Honcharenko, S. & Kushnir, V. (2008). Metodolohichni osoblyvosti naukovykh pohliadiv na pedahohichni protsesy: vid reproduktyvnoi pedahohiky do pedahohiky tvorcho-kreatyvnoi [Methodological features of scientific views on the pedagogical process: from reproductive pedagogy to pedagogy of creative and creative]. *Pedahohichna osvita i osvita doroslykh Yevropeiskiy vymir: Zbirnyk naukovykh prats*. Kyiv-Khmelnytskyi IPE & AA, pp. 41–65. [in Ukrainian].

4. Drach, I. I. (2011). Kompetentnisnyi pidkhdid yak kliuchovyi metodolohichnyi nstrument modernizatsii pidhotovky maibutnikh vykladachiv vyshchoi shkoly [Competency approach as a key methodological tool for upgrading the training of future high school lecturers]. *Theory and methodology of education management*, no. 7, pp. 47– 56. [in Ukrainian].

5. Dubaseniuk, O. A. (2011). *Profesiina pedahohichna osvita: kompetentnisnyi pidkhdid: monohrafiia* [Professional Pedagogical Education: Competency Approach: Monograph]. Zhytomyr: The publishing house of the Ivan Franko Zhytomyr University, 412 p. [in Ukrainian].

6. Dusavytskyi, A. K. (2002). *Razvyvaiushcheesia obrazovanye: teoriya y praktyka. Staty*. [Developing education: theory and practice. Articles.]. Kharkov, 146 p. [in Russian].

7. Dutka, H. & Burda, M. (2007). *Fundamentalizatsiia*

matematychnoi osvity maibutnikh ekonomistiv: monohrafiia [Fundamentalization of mathematical education of future economists: monograph]. Kyiv, 577 p. [in Ukrainian].

8. Ihnateva, M. (2003). *Deiatel'nostnoe sodержanye obrazovaniya: sovremennaiia diskussyia* [Activity content of education: modern discussion]. *Higher education in Russia*, no. 5. pp. 64–73. [in Russian].

9. 029 “Informatsiina, bibliotekna ta arkhivna sprava” (bakalavr): standart vyshchoi osvity Ukrainy. (2016). [029 Information, Library and Archives “(bachelor): the standard of higher education in Ukraine]. [Electronic resource]. Available at: <http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/naukovometodichna-rada-ministerstva-osvitu> [in Ukrainian].

10. 029 “Informatsiina, bibliotekna ta arkhivna sprava” (bakalavr): osvitno-profesiina prohrama. (2016). [029 “Information, Library and Archives” (bachelor): educational-professional program]. Lviv, National University “Lviv Polytechnic”, 10 p. [in Ukrainian].

11. Koliada, M. H. (2011). Vyiavlennia funktsionalnykh komponentiv profesiynykh kompetentsii maibutnikh fakhivtsiv z informatsiinoi bezpeky [Identification of functional components of the professional competences of future IT professionals]. *Problems of education*, no. 67, 34 p. [in Ukrainian].

12. Maksymova, M.V. (2010). Systemoobrazuiushcheye kontseptu sovremennoi synerhetyky [System-forming concepts of modern synergetics]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Rostov-on-Donu, 21 p. [in Russian].

13. Selevko, H. (2004). Kompetentnosti i ikh klassifikatsiia [Competencies and their classification]. *Popular education*, no. 4, pp. 138 – 143. [in Russian].

14. Khutorsky, A.V. (2001). *Sovremennaiia dydaktyka* [Modern Didactics]. Saint Petersburg: Peter, 544 p. [in Russian].

15. Iakubovsky, M.A. (2003). *Matematycheskoe modelirovaniye professyonalnoi deiatel'nosti uchytelia: monohrafiia* [Mathematical modeling of the professional activity of the teacher: monograph]. Lviv: The Euro, 428 p. [in Russian].

Стаття надійшла до редакції 26.03.2018

